

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/112/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217081
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Hritzová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217081.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Hritzovej a členov senátu JUDr. Jána Bzdúška a JUDr. Pavla Lukáča, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zast.: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, v jej mene Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 9C/388/2012-57 zo dňa 02.07.2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 9C/388/2012-57 zo dňa 02.07.2013 potvrdzuje.

Odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení napadnutého rozsudku prvostupňový súd poukázal na návrh, ktorým sa žalobca domáhal od žalovaného zaplataenia sumy 1.962,52 eura z titulu majetkovej škody a z titulu nemajetkovej ujmy sumy 392,50 eura. Svoj návrh odôvodnil tým, že exekučný súd zapríčinil svojim nelegálnym konaním (nesprávnym úradným postupom) vznik škody na strane žalobcu. Žalobca ako oprávnený subjekt navrhol písomným podaním súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu z dôvodu nerešpektovania zmluvných dojednaní a zákonných ustanovení zo strany dlžníka. Exekúciu žalobca navrhol vykonať pre svoju pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere. Súdny exekútor predložil návrh žalobcu na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom exekučnému súdu a požiadal ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd napriek tomu, že vec ním prejednávaná nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svoju komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu na rozhodnutie, rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 31.01.2011, pričom konanie začalo 27.05.2010 a to rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelení poverenia, t. j. s omeškaním viac ako 249 dní. Uviedol, že v exekučnom konaní je založená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o žiadosti súdneho exekútora o udelení poverenia na vykonanie exekúcie do 15 dní od doručenia takejto žiadosti ak je exekučným titulom vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu. Nesprávny úradný postup charakterizoval a/ nevydaním rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov a b/ vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok. Uviedol, že exekučný súd tým, že svojim nelegálnym postupom vykonal opätovné posúdenie práva žalobcu na zaplataenie dlhu v časti istiny a to bez splnenia zákonných podmienok na takýto postup,

formálne vyvolal stav, ktorý založil prekážku veci rozhodnutej v právnom vzťahu medzi žalobcom ako oprávneným a dlžníkom ako povinným odvíjajúceho svoju podstatu od uzatvorenej zmluvy o úvere.

V návrhu uviedol, že majetková škoda v celkovej výške 1.962,52 eura predstavuje náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá viac nemôže byť priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu a nemôže preto tiež nastať akceptácia návrhu na nútené vymáhanie istiny a príslušenstva zo strany exekučného súdu. Zároveň si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú neprávny úradným postupom. Potreba nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu. Žalobca si uplatnil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci vo výške 392,50 eura, t. j. 20 % z uplatňovanej istiny s príslušenstvom.

Žalovaný v písomnom vyjadrení žiadal návrh zamietnuť. Poukázal na to, že návrh je zmätočný, keď žalobca síce podal písomný návrh a poukazoval na konkrétne dôkazy, žiadne dôkazy však sám nepredložil. Uviedol, že nie je jasný ani titul nároku na náhrady škody. Žalobca nepodnikol žiadne kroky pre odstránenie neželaného stavu v prieťahoch v konaní. Mal za to, že návrh je podaný predčasne, keď neuplynula 6 mesačná doba na predbežné prerokovanie nároku, v rámci ktorej žalobca neposkytol žiadnu súčinnosť, na základe čoho žalovaný nepovažoval nárok za predbežne prerokovaný. Uviedol, že žalobca podal prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody 23.04.2012, pričom už 27.09.2012 bola súdu doručená žaloba vo veci a je teda zrejmé, že žalobca ju nepodal po uplynutí 6 mesačnej lehoty, ale skôr. K samotnému postupu súdu žalovaný uviedol, že prax ukázala, že lehota na poverenie exekútora je výraznou prekážkou toho, aby mohli súdny objektívne posúdiť zákonnosť exekúcie, ak exekučný titulom je notárska zápisnica alebo rozhodcovský rozsudok. Od 01.06.2011 pätnásťdňová lehota na vydanie poverenia pre uvedené exekučné tituly neplatí. Uviedol, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty, neznamená automaticky prieťahy v konaní. Zo skutkových okolností, ktoré sa týkajú rozhodovania o žiadosti o vydanie poverenia na vykonania exekúcie je zrejmé, že skúmanie vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov si vyžaduje osobitnú právnu úvahu najmä s ohľadom na to, že tieto sa týkajú právnych vzťahov podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv. Uviedol ďalej, že posúdenie veci a vyjadrenie právneho názoru súdu vo vzťahu k žiadosti o vydanie poverenia, ktoré sa naplno odrazili v rozhodnutí, ktorým ju súd zamietol, nie je možné považovať za nesprávny úradný postup, ale za splnenia ďalších zákonných podmienok by mohli viesť len k záveru o existencii nezákonného rozhodnutia.

Po doplnení dokazovania oboznámením sa so spisom Okresného súdu Nitra 14C/36/2013 a Okresného súdu Levice sp. zn. 14Er 594/2010 z neho žiadosťou o udelenie poverenia, exekučným titulom - rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu, uznesenia a zistil tento skutkový a právny stav:

Zo spisu sp. zn. 14Er/594/2010 Okresného súdu Levice súd zistil, že žiadosť o udelenie poverenie na vykonanie exekúcie podal súdny exekútor na súd 16.07.2010, k čomu pripojil návrh na vykonanie exekúcie. Exekučným titulom na vykonanie exekúcie bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava sp. zn. SR 01239/10. Okresný súd Levice rozhodol o žiadosti súdneho exekútora na udelenie poverenia uznesením č. k. 16 Er 586/2010-16 z 25.10.2010 tak, že žiadosť zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu oprávnený odvolanie podal a Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 26CoE 232/2010-32 zo dňa 30.12.2010 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa.

Po citovaní ustanovenia § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1-3, § 19 ods. 1, 3 z. č. 514/2003 Z. z. a § 41 ods. 1, 2 písm. c/, d/ a i/ z. č. 233/1995 Z. z., § 44 ods. 1, 2 z. č. 233/1995 Z. z. súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Žalobca sa domáhal škody za nesprávny úradný postup z dôvodu, že k vydaniu poverenia nedošlo v zákonnej 15 dňovej lehote, resp. primeranej lehote ako aj preto, že exekučný súd skúmal opätovne právo žalobcu na zaplatenie dlhu v časti istiny bez splnenia zákonných podmienok na takýto postup a

formálne vyvolal stav, ktorý založil prekážku veci rozhodnutej v právnom vzťahu medzi žalobcom ako oprávneným a dlžníkom ako povinným.

Súd v tomto prípade neskúmal, či prišlo k prietahom v konaní. Zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej, resp. primeranej lehoty, z akého dôvodu a či je to dôvod na náhradu škody, resp. či vôbec nejaká škoda vznikla. V zmysle § 41 ods. 2 písm. d/ zákona č. 233/1995 Z. z. bolo v čase podania žiadosti o udelenie poverenia možné vydať poverenie, na základe vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených, ako exekučného titulu. Až neskôr bol zákon v uvedenej časti novelizovaný tak, že exekučným titulom boli vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov. Podľa žalobcu rozhodcovský rozsudok je exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. i/ Exekučného poriadku. Rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul bol uvedený do § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku novelou účinnou od 01.06.2011. Novelizácia predmetného ustanovenia by bola nadbytočná, ak by išlo o exekučný titul podľa písmena i/. Skutočnosť, že rozhodcovský rozsudok sa za exekučný titul považoval podľa písmena d/ svedčí aj komentár k § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého k novele účinnej od 01.06.2010 k zániku 15 dňovej lehoty na vydanie poverenia na základe rozhodcovského rozsudku došlo z dôvodu potreby preskúmania písomností pre prípad neprípustnosti exekúcie. Zák. č. 144/2010 Z. z., ktorý novelizoval exekučný poriadok, sa vzťahuje aj na konania začaté pred účinnosťou tohto zákona (ASPI komentár k § 44 Exekučného poriadku). K vydávaniu poverení na základe exekučného titulu rozhodcovského rozsudku dochádzalo a dochádza podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku. Zhodný názor vyplýva i z rozhodnutia KS v Prešove sp. zn. 6 CoE 60/2011 z 19.05.2011. Pre výklad zákona je podstatný úmysel zákonodarcu - Národnej Rady SR prezentovaný v dôvodovej správe k novele § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku. Súd ďalej udáva, že zo slovného a logického výkladu uvedeného ustanovenia Exekučného poriadku súd dospel k názoru, že lehota 15 dní sa vzťahuje len na rozhodnutie súdu, ktorým poverí súdneho exekútora na vykonanie exekúcie. V ďalšej vete je uvedené, že ak zistí rozpor žiadosti, alebo návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, žiadosť zamietne, kde však už nie je uvedená žiadna lehota na rozhodnutie. V tomto prípade bola žiadosť o udelenie poverenia súdu doručená 16.07.2010. Údaj uvedený v návrhu žalobcu, že exekučný súd rozhodol o zamietnutí žiadosti o udelení poverenie s omeškaním viac ako 169 dní je nepravdivý.

Súd má za to, že žalobcovi nemohla vzniknúť majetková škoda, akú si uplatňuje pre rozhodnutie súdu s oneskorením, ale výška, akú si uplatňuje, by mohla vzniknúť v prípade nezákonne vydaného rozhodnutia exekučného súdu, kde však pre vznik základu nároku musí byť nezákonné rozhodnutie zrušené. V tomto prípade žalobca nepodal proti rozhodnutiu súdu žiadny opravný prostriedok za účelom zrušenia nezákonného rozhodnutia súdu. V takomto prípade by teda mohol byť daný jednak základ nároku a jednak príčinná súvislosť so škodou, ak vznikla. Pretože súd dospel k názoru, že na strane žalovaného konajúceho cestou exekučného súdu nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, vo veci sa ďalej nezaoberal ani výškou majetkovej škody ani nemajetkovej ujmy, pretože nebol zistený právny základ a to zodpovednosť žalovaného za škodu.

Škoda nemôže byť uplatnená v nejakej paušálnej čiastke, ale musí byť preukázané, že práve pre nesprávny úradný postup došlo k výške škody, ktorá musí byť vyčíslená presne a musí byť preukázaná aj príčinná súvislosť, čo však žalobca nepreukázal a ku škode neprodukoval ani žiadne dôkazy. Škodu charakterizuje v hypotetickej rovine a poukazuje na zvýšené pracovné výkony zamestnancov v súvislosti a podávaním sťažností a urgencií. K tomuto tvrdeniu súd uvádza, že pri použití výkladu, aký použil žalobca, by si mohli žiadať náhradu škody od štátu aj podnikatelia v súvislosti napr. so zmenou legislatívy, v dôsledku ktorých musia vykonať ich zamestnanci pracovné výkony, ktoré predtým nevykonávali, pričom ich spôsobil štát svojou legislatívnou činnosťou. Takýto výklad, je podľa názoru súdu nesprávny a nepoužiteľný.

Žalovaný namietal premlčanie nároku žalobcu, súd sa preto zaoberal aj touto obranou žalovaného a zistil, že od podania žiadosti o udelenie poverenia dňa 16.07.2010 do uplatnenia si náhrady škody priamo u žalovaného dňa 25.09.2012 neuplynula trojročná doba. O škode aj nemajetkovej ujme sa mohol žalobca dozvedieť doručením rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia jeho právnomu zástupcovi 02.11.2010. Predbežné prerokovanie nároku podal 25.09.2012. Nárok sa tak nepremičal, lebo v uvedenej dobe bol podaný návrh na predbežné prerokovanie nároku, odkedy premlčacia doba počas 6 mesiacov neuplynula a dňa 28.09.2012 bola podaná žaloba.

Pokiaľ ide o nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu, uplatnený žalobou v tomto konaní, túto môže súd priznať s ohľadom na ustanovenie § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, s prihliadnutím najmä na a/osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b/ závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Súd má za to, že tak, ako sú v zákone koncipované, tieto sa vzťahujú na poškodeného - fyzickú osobu, okrem písm. b/, podľa ktorého by mal súd prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo.

Súd ďalej poukázal na to, že prípadné priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi by bolo v rozpore s ustanovením § 1 OSP, podľa ktorého Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb, ako aj v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že práve žalobca, ktorého základ jeho podnikateľskej činnosti je poskytovanie spotrebiteľských zmlúv a to na základe formulárových zmlúv a všeobecných zmluvných podmienok, ktoré obsahujú celý rad neprijateľných zmluvných podmienok, s cieľom zložitou formulovanými podmienkami s oslovením tej najzraniteľnejšej skupiny obyvateľstva, ktorá nemôže týmto zmluvnými podmienkami rozumieť, dosiahnuť zisk, sa domáha v dôsledku porušenia svojich práv súdnej ochrany a nemajetkovej ujmy. Z množstva exekučných konaní, ktoré sú vedené na všetkých súdoch Slovenskej republiky je súdu známe, že využíval práve rozhodcovské doložky a o jeho nárokoch rozhodovali rozhodcovské súdy, ktoré nerešpektovali ustanovenia právnej úpravy o ochrane spotrebiteľov a napriek ich povinnosti tieto skúmať, to nerobili a priznávali žalobcovi aj také plnenia, ktoré boli zjavne neplatné pre neprijateľné zmluvné podmienky. Je preto zarážajúce, že pri ochrane svojich práv sa striktne domáha ochrany svojich práv a dôsledného dodržiavania zákona, ale vo svojich zmluvných vzťahoch so svojimi klientmi už taký dôsledný nebol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 OSP a v konaní úspešnému žalovanému ich nepriznal, pretože žalovaný žiadne trovy nešpecifikoval a zo spisu mu žiadne nevyplynuli.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom, nesprávneho právneho posúdenia veci, nedostatočne a neúplne zisteného skutkového stavu veci. Žalobca namietal, že prvostupňový súd rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 z. č. 514/2003 Z. z., čím súd de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Podľa žalobcu, súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a nie svojimi úvahami negovať právo na spravodlivý súdny proces a osobitne právo na prerokovanie veci v primeranom čase. Žalobca preto žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec v medziach určených ustanovením § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil v lehote najmenej 5 dní pred vyhlásením rozsudku (§ 156 ods. 3 OSP).

Rozsudok bol vyhlásený dňa 10.03.2015.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a celého spisového materiálu dospel k záveru, že prvostupňový súd zistil riadne skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonané dokazovanie vyhodnotil v súlade s ustanovením § 132 a nasl. OSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými odvolací súd súhlasí. Preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 OSP rozsudok ako vecne správny potvrdil aplikujúc pri jeho odôvodnení ustanovenie § 219 ods. 2 OSP.

Na zdôraznenie správnosti rozsudku odvolací súd uvádza, že navrhovateľ svoj nárok odôvodňoval tým, že exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 31.01.2011, pričom k rozhodnutiu došlo po uplynutí zákonom stanovenej lehoty (omeškanie viac ako 249 dní). Ako vyplýva z vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa, toto tvrdenie žalobcu nie je pravdivé, keďže žiadosť o udelenie poverenia bola súdu doručená dňa 16.07.2010, súd o nej rozhodol dňa 08.10.2010, keď žiadosť zamietol. Pritom v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa lehota 15 dní nevzťahovala na rozhodnutie o žiadosti na udelenie poverenia v predmetnej exekučnej veci, keďže exekučným titulom bolo rozhodnutie rozhodcovského súdu a okrem toho, aj zo znenia ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva, že lehota 15 dní sa týkala prípadu, keď súd exekútora vykonaním exekúcie poverí.

Žalobcom v návrhom vyčíslená škoda nemohla vzniknúť ani z dôvodu, že exekučným titulom na základe ktorého sa žalobca domáha vydania poverenia bolo rozhodnutie rozhodcovského súdu, ktorý bol ako exekučný titul v rozpore so zákonom. Z rozhodnutia exekučného súdu vyplýva, že žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá z dôvodu, že rozhodcovská doložka, ktorá bola súčasťou formulárovej zmluvy o úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda je neplatná. Preto ani nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie sporu. Exekučný súd teda dôvodne a v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmal platnosť rozhodcovskej doložky a bol aj oprávnený zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia.

Odvolací súd poukazuje aj na to, že odvolacie dôvody žalobca formuloval paušálne, nesúhlasiac s argumentmi uvádzanými súdom 1. stupňa v napadnutom rozhodnutí. Preto nie sú z odvolania celkom zrejmé konkrétne dôvody nesúhlasu žalobcu s preskúmaným rozsudkom.

Odvolací súd nesprávny úradný postup súdu a teda ani naplnenie predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa z. č. 514/2003 Z. z. nezistil. Postupom súdu teda žalobcovi žiadna škoda nemohla vzniknúť. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, § 151 OSP v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 OSP. Úspešný žalovaný si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil, preto mu ich náhradu odvolací súd nepriznal.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.